

Sygn. akt III AUa 890/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 października 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Feliksa Wilk
Sędziowie:	SSA Halina Gajdzińska SSO del. Ryszard Sadlik (spr.)
Protokolant:	st.sekr.sądowy Mariola Pater

po rozpoznaniu w dniu 23 października 2013 r. w Krakowie

na posiedzeniu jawnym rozpoznał skargę **M. R.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.**

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 9 maja 2012 r. sygn. IV U 271/12

o zwrot nienależnie pobranego świadczenia

na skutek apelacji M. R.

od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie Wydziału IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 kwietnia 2013 r. sygn. akt IV U 1373/12

o d d a l a apelację.

Sygn. akt III AUa 890/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 kwietnia 2013 roku Sąd Okręgowy w Tarnowie w sprawie ze skargi M. R. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. umorzył postępowanie w części dotyczącej żądania wypłaty emerytury od dnia 22 listopada 2012 roku (pkt I) oraz oddalił skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 9 maja 2012 roku o sygnaturze IV U 271/12 (pkt II).

Sąd Okręgowy ustalił, że M. R. w dniu 25 września 2008 roku wystąpiła z wnioskiem o przyznanie jej emerytury i organ rentowy przyznał jej to świadczenie od dnia 1 września 2008 roku jednocześnie zawiesił jej wypłatę z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia. Następnie decyzją z dnia 1 marca 2009 roku organ rentowy podjął wypłatę świadczenia ubezpieczonej. Decyzją z dnia 7 lutego 2012 roku organ rentowy zobowiązał ubezpieczoną do zwrotu nienależnie

pobranego przez nią świadczenia w kwocie (...)zł. W wyniku rozpoznania odwołania ubezpieczonej od tej decyzji Sąd Okręgowy w Tarnowie wyrokiem z dnia 9 maja 2012 roku w sprawie IV U 271/12 oddalił odwołanie. Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 14 czerwca 2012 roku.

Sąd Okręgowy w tak ustalonym stanie faktycznym uznał, że skarga o wznowienie postępowania nie zasługuje na uwzględnienie. Podkreślił, że ubezpieczona domagała się wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem oddalającym jej odwołanie od decyzji zobowiązującej do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia. Wskazał, że u podstaw tej decyzji legło dodanie z dniem 1 stycznia 2011 roku do ustawy o emeryturach i rentach z FUS art. 103 a na mocy którego organ rentowy wydał w dniu 31 stycznia 2012 roku decyzje o wstrzymaniu wypłaty emerytury ubezpieczonej z uwagi na kontynuowanie przez nią zatrudnienia.

Sąd Okręgowy podał następnie analizie wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku (K2/12) dochodząc do wniosku, że nie znajduje on zastosowania w niniejszej sprawie z uwagi na fakt, że ubezpieczona prawo do emerytury nabyła z dniem 1 września 2008 roku. Zwracał uwagę, że w uzasadnieniu tegoż wyroku Trybunału Konstytucyjnego wskazano, że znajduje on zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2010 roku. Sąd Okręgowy podkreślał także, że w chwili, gdy ubezpieczona uzyskała prawo do emerytury obowiązywał art. 103 ust. 2 a stanowiący o zawieszeniu emerytury bez względu na wysokość przychodów uzyskiwanych przez emeryta. Mając powyższe na uwadze Sąd ten doszedł do wniosku, że pomimo istnienia okoliczności uzasadniających podstawę wznowienia, skarga ubezpieczonej o wznowienie postępowania w sprawie IV U 271/12 podlegała oddaleniu, ponieważ okoliczności te nie miały wpływu na treść zaskarżonego rozstrzygnięcia, które odpowiada prawu.

Wyrok ten został zaskarżony przez ubezpieczoną apelacją, w której zarzucono naruszenie przepisów prawa procesowego:

- art. 412 § 2 k.p.c. poprzez błędne zastosowanie tj. brak zmiany orzeczenia objętego skargą o wznowienie postępowania w sytuacji gdy istniały po temu prawne i faktyczne podstawy,
- art. 382 § 2 k.p.c. i art. 6 k.c. poprzez brak ustaleń w zakresie wypełnienia przez ZUS obowiązku informacyjnego pomimo, że z akt ZUS będących przedmiotem dowodu jasno wynika zaniedbanie tego obowiązku przez ZUS i był to element stanu faktycznego mający istotne znaczenie dla wydania rozstrzygnięcia w sprawie, a także nierozstrzygnięci niewykazania wypełnienia tego obowiązku na niekorzyść ZUS,
- art. 477¹⁰ § 2 k.p.c. poprzez nieprzekazanie ZUS do rozpoznania wniosku odwołującej się o wznowienie postępowania w zakresie świadczeń, których wypłata została zawieszona od dnia 1 lutego 2012 roku do 22 listopada 2012 roku, pomimo zawarcia takiego wniosku w pkt 3 skargi oraz bezpodstawne oddalenie skargi w tym zakresie,

oraz przepisów materialnego, tj:

- art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych ustaw w zawiązku z art. 103 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS w zakresie w jaki zostały one uchylone na skutek wejścia w życie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku poprzez błędną ich wykładnię i błędne zastosowanie,
- art. 190 ust. 1 i 2 i 3 Konstytucji RP i art. 71 ust. 1 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym, które stanowią, że sentencja wyroku opublikowana w Dzienniku Ustaw jest orzeczeniem powszechnie obowiązującym a publikacja taka oznacza utratę mocy przepisu uznanego za niekonstytucyjny,
- art. 27 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych ustaw ustanawiającej nakaz, aby ZUS w terminie 30 dni od wejścia w życie ustawy poinformował osoby o obowiązujących od tej daty warunkach pobierania emerytury poprzez błędną wykładnię i błędne zastosowanie.

W oparciu o te zarzuty wniesiono o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zmianę decyzji organu rentowego przez nakazanie wypłaty emerytury należnej ubezpieczonej od dnia 1 października 2011 roku do 22 listopada 2012 roku wraz ustawowymi odsetkami, ewentualnie w zakresie świadczeń emerytalnych za okres od dnia 1 lutego 2012 roku do 22 listopada 2012 roku przekazanie ZUS zawartego w skardze wniosku o wznowienie postępowania w zakresie świadczeń, których wypłata została zawieszona okres od dnia 1 lutego 2012 roku do 22 listopada 2012 roku, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W apelacji wniesiono także o rozważenie przez Sąd na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. wystąpienie do Sądu Najwyższego z pytaniem prawnym mającym na celu rozstrzygnięcie kwestii wpływu skutków wyroku Trybunału konstytucyjnego na sytuację osób, którym ustalono prawo do emerytury przed dniem 8 stycznia 2009 roku.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje

Apelacja jest niezasadna i podlega oddaleniu.

Należy na wstępie wskazać, że wszystkie okoliczności faktyczne istotne dla rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy ustalił w sposób prawidłowy, w oparciu o rzetelną i wnikliwą analizę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Podobnie powołane przez Sąd Okręgowy przepisy prawa stanowiące podstawę prawną zaskarżonego wyroku zastosowane zostały prawidłowo.

W ocenie Sądu Apelacyjnego zarzuty podniesione w apelacji nie zasługują na uwzględnienie. Analizując treść apelacji trzeba stwierdzić, że w istocie ma ona na celu doprowadzenie do wypłaty na rzecz ubezpieczonej emerytury za okres od 1 października 2011 roku do 22 listopada 2012 roku. Wniosek taki wynika zarówno z treści sformułowanych zarzutów, jak i z treści zasadniczego wniosku apelacji. Żądanie takie jest jednak zupełnie nieadekwatne to przedmiotu postępowania toczącego się w niniejszej sprawie, co wyraźnie uszło uwadze autora apelacji. Dlatego też warto przypomnieć, że złożona skarga o wznowienie postępowania dotyczyła postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 9 maja 2012 roku o sygnaturze IV U 271/12 (pkt II), w którym to wyroku Sąd Okręgowy oddalił odwołanie ubezpieczonej od decyzji z dnia 7 lutego

2011 roku, którą organ rentowy zobowiązał ubezpieczoną do zwrotu nienależnie pobranego przez nią świadczenia w kwocie (...)zł. Zatem przedmiotem postępowania była ocena, czy istnieją przesłanki do wznowienia postępowania w sprawie dotyczącej zwrotu nienależnego świadczenia. Postępowanie to natomiast w ogóle nie obejmowało kwestii wstrzymania wypłaty emerytury oraz podjęcia jej wypłaty w okresie wskazanym w apelacji. Ma to istotne znaczenie w sprawie, gdyż jak wielokrotnie podkreślano w orzecznictwie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza treść decyzji organu rentowego, od której wniesiono odwołanie i tylko w tym zakresie podlega ona kontroli sądu zarówno pod względem jej formalnej poprawności, jak i merytorycznej zasadności (por. np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 14 marca 2012 r. III AUa 1268/12). Już choćby z tego względu wniesiona apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Odnosząc się natomiast do zgłoszonych zarzutów należy stwierdzić, że Sąd I instancji zasadnie zastosował normę art. 412 § 2 k.p.c. przepis ten bowiem stanowi, że po ponownym rozpoznaniu sprawy sąd stosownie do okoliczności bądź oddala skargę o wznowienie, bądź uwzględniając ją zmienia zaskarżone orzeczenie albo je uchyla i w razie potrzeby pozew odrzuca lub postępowanie umarza. W sprawie istniały podstawy formalne do wznowienia postępowania, jednakże skarga podlegała oddaleniu ze względów merytorycznych, co słusznie uzasadnił Sąd Okręgowy. Na etapie wstępnego badania skargi o wznowienie postępowania stwierdzenie, czy skarga opiera się na podstawie ustawowej jest zasadniczo dokonane na podstawie twierdzeń zawartych w skardze. Wspomniany etap badania skargi nie obejmuje natomiast oceny, czy wskazana podstawa wznowienia jest uzasadniona, gdyż należy to do zakresu merytorycznego rozstrzygnięcia skargi (por. postanowienie SN z dnia 31 stycznia 2013 r. II CZ 184/12).

Nie doszło także do naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. i art. 6 k.c. poprzez brak ustaleń w zakresie wypełnienia przez ZUS obowiązku informacyjnego pomimo, że z akt ZUS będących przedmiotem dowodu jasno wynika zaniedbanie

tego obowiązku przez ZUS i był to element stanu faktycznego mający istotne znaczenie dla wydania rozstrzygnięcia w sprawie, a także nierozstrzygnięcie niewykazania wypełnienia tego obowiązku na niekorzyść ZUS. Okoliczności te bowiem nie miały żadnego znaczenia w sprawie, natomiast według art. 328 § 2 k.p.c. uzasadnienie wyroku powinno zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. Nadto zupełnie niezrozumiałe jest zarzucanie naruszenie art. 6 k.c., który nie jest adresowany do Sądu, lecz do stron postępowania i przewiduje, że ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Zatem, jeśli ubezpieczona zamierzała wywodzić korzystne dla niej skutki z podkreślanego braku realizacji przez organ rentowy obowiązku informacyjnego, to ciężar dowodu spoczywał na niej, a nie na Sądzie I instancji, co wprost wynika z treści art. 6 k.c.,

Nie doszło także do naruszenia art. 477¹⁰ § 2 k.p.c. poprzez nieprzekazanie ZUS do rozpoznania wniosku odwołującej się o wznowienie postępowania w zakresie świadczeń, których wypłata została zawieszona od dnia 1 lutego 2012 roku do 22 listopada 2012 roku, pomimo zawarcia takiego wniosku w pkt 3 skargi oraz bezpodstawne oddalenie skargi w tym zakresie. Niezasadność tego zarzutu wynika z dwóch przyczyn. Po pierwsze, należy zauważyć, że pkt 3 skargi nie zawierał w ogóle tak sformułowanego żądania, nadto ubezpieczona cofnęła swoją skargę w zakresie pkt 3, co wynika jednoznacznie z treści jej pisma procesowego z dnia 14 lutego 2012 roku. Po drugie, także i pozostała treść skargi nie zawiera tak sformułowanego zarzutu, jak to podnosi się w treści apelacji. Nie można więc zasadnie czynić Sądowi Okręgowemu zarzutu naruszenia ww. normy.

Odnosząc się do zarzutów naruszenia wskazanych powyżej norm prawa materialnego, to również są one niezasadnione. Sąd Apelacyjny podziela bowiem w całości wykładnię dokonaną przez Sąd Instancji w zakresie skutków wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku oraz zakreślenie jego zastosowania do osób, które nabyły prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2010 roku. Kwestia ta została już wielokrotnie w sposób konsekwentny rozstrzygana w orzecznictwie. Nie ma także potrzeby kierowania w tym zakresie pytania prawnego do Sądu Najwyższego, jak to sugeruje się w treści apelacji.

Natomiast odnośnie podnoszonego zarzutu naruszenia art. 27 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych ustaw ustanawiającego nakaz, aby ZUS w terminie 30 dni od wejścia w życie ustawy poinformował osoby o obowiązujących od tej daty warunkach pobierania emerytury poprzez błędną wykładnię i błędne zastosowanie, to należy podkreślić, że przepis ten nie miał zastosowania w mniejszej sprawie z uwagi na jej przedmiot, zasadnie więc Sąd Okręgowy nie stosował tej normy. Nie mógł więc dokonać jego błędnej wykładni lub błędnego zastosowania, jak to bezpodstawnie zarzuca się w apelacji.

Wobec powyższego brak było podstaw do uwzględnienia apelacji.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc - oddalił apelacji.